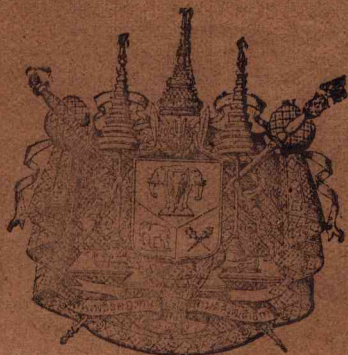

พระธรรมเทศนา กัณฑ์ที่ ๓

อะบายะมชะ กะถา

พระกิตติสารมณี วัดพระนามขัญญัตต์
เรียบเรียง

ศึกษาพิมพ์ การ

รัตนโกสินทรศก ๑๐๘

๑๐๘

อะบายะมุขะกะถา

เรียงเป็นธรรมเทศนา

สำหรับพระภิกษุสามเณรจะได้ศึกษา แลแสดงเป็นธรรมเทศนา

แลสำหรับสัปปุสจะได้อ่านศึกษาด้วย

พระกิตติสารมุนี วัดพระนามบัญญัติ
เรียบเรียงถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สงพิมพ์ที่ศึกษาพิมพ์การ

คราวแรก ๕๐๐๐ ฉบับ

รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๘

ประกาศ

ด้วยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีทรงพระคุณธรรมอันมหาประเสริฐ ได้เสด็จไปบำเพ็ญพระราชกุศลที่บารุงพระพุทธศาสนาตามหัวเมืองปากใต้ฝ่ายเหนือในพระราชอาณาเขต โดยพระราชดำริที่อาตุลาห์อยู่เมือง ๆ ทรงพระราชดำริเห็นว่าหนังสือซึ่งพระสงฆ์ตามหัวเมืองแสดงธรรมเทศนาสั่งสอนลัทธิบูชายันต์แลได้มาถวายพระธรรมเทศนานั้น มักจะมีแต่เรื่องนิทานชาฎกเป็นพื้นไว้ใคร่มีธรรมะแสดงข้อควรปฏิบัติเป็นแก่นสารในพระศาสนาเลยถ้ามีหนังสือเทศน์ที่แสดงธรรมแลข้อปฏิบัติเรียบเรียงให้เข้าใจได้บาย ๆ ลงพิมพ์ล่องออกไปไว้สำหรับพระสงฆ์ตามหัวเมืองเทศนาสั่งสอนลัทธิบูชายันต์ การศาสนาที่แท้จริงคงจะแพร่หลายเป็นประโยชน์มาก

ทรงพระราชดำริเห็น จึงได้ทรงอาราธนาพระเจ้าเมืองยาเฮดกรมหมื่นวชิรญาณวโรรสเป็นประธาน พร้อมด้วยพระราชาคณะเปรียญวิภูษิตหลายรูป เรียบเรียงหนังสือธรรมเทศนา เก็บความจากพระไตรปิฎกมาเรียบเรียงแลเพิ่มเติมข้อความตามธรรมเนียมที่ปฏิบัติมา เป็นเทศนาสำหรับพระสงฆ์ได้เสด็จสั่งสอนลัทธิบูชายันต์เวลาเช้าเวลาบ่ายทุกวันพระ

เมื่อเรียบเรียงแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
ให้ลงพิมพ์เทศนาขึ้นที่ละเล่มสมุดพิมพ์หนึ่ง ลงพิมพ์ขึ้นที่ละ
๕๐๐๐ จบ ให้พ้อสำหรับแจกจ่ายถวายไว้ตามพระอารามหลวง
แลอารามราษฎรทั้งในกรุงแคว้นเมืองปากใต้ฝ่ายเหนือทั่วไป

หนังสือนี้ถวายไปสำหรับพระอารามนั้น ทรงพระ
ราชอุทิศให้เป็นของกลางสำหรับพระอารามเพื่อประสงค์ในพระ
อารามนั้น ๆ จะได้ศึกษาแลสั่งสอนดีบุรุษ ไปตลอดกาลนาน

หนังสือเทศนาซึ่งเหลือจากถวายไปสำหรับพระ อารามทั้ง
ปวงก็โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จำ
หน่ายขายโดยราคาถูกลงตามเอกชนผู้ใดมีประสงค์จะซื้อ ไปถวาย
พระฤาไปศึกษาแจกจ่ายได้ตามกุศลเจตนาทุกประการ.

อะปายะมุขะกะถา

๑. อะปายะมุขานิ, สุราเมระยะปะมาทัญญา
 ๒. นุโยโค โภจัน อะปายะมุขิ, วิกาละวลิชาจะรียา
 ๓. นุโยโค โภจัน อะปายะมุขิ, สัมชชาภิจะ
 ๔. ระณิ โภจัน อะปายะมุขิ, ชุตตะปะมาทัญญา
 ๕. ฆานุโยโค โภจัน อะปายะมุขิ, ปาปะมิตตา
 ๖. นุโยโค โภจัน อะปายะมุขิ, อาตถยานุโยโค
 ๗. โภจัน อะปายะมุขันติ.

บัดนี้จะได้วิไลชานา ในอะปายะมุขะกะถา
 พรวณฺฑ์ประตูปุตุเควรีองนิบทายโภททรัพย์ ซึ่งมา

ในลึงคาโกลาทสูตร, โดยนัยพระบาทผู้แลอัญชะ
กะถา แดเพิ่มเนื้อความโดยสมควร .

อธิบายะมุข ประตุเหตุเครื่องนิบทาย โภคทรัพย์
มีอยู่ ๒ ประการ, คือการดื่มสุราแลเมรัยคือเหล้า
แลน้ำตาลเมาเปนต์ันเนื่อง ๆ เป็นประตุเหตุเครื่อง
นิบทาย โภคทรัพย์ที่ ๑, ความเที่ยวไปในตรอก
แลละแวกบ้านในกลางคืน เป็นประตุเหตุเครื่อง
นิบทาย โภคทรัพย์ ที่ ๒, ความพอใจเที่ยวดู
เที่ยวฟังในที่มิมีมะโหรสพ เป็นประตุเหตุเครื่อง
นิบทาย โภคทรัพย์ที่ ๓, ความเล่นเบี้ย เป็น
ประตุเหตุเครื่องนิบทาย โภคทรัพย์ที่ ๔, ความคบ

เพื่อนที่ใจบาปใจอกุศล เป็นประตุเหตุเครื่องฉิบ
 หายโรคทรัพย์ครบ ๕, ความประกอบด้วยความ
 เกี่ยวข้องกันเนื่อง ๆ เป็นประตุเหตุเครื่องฉิบหาย
 โรคทรัพย์ครบ ๖. เมื่อใคร ๆ มาประกอบประ
 ตุเหตุเครื่องฉิบหายโรคทรัพย์ ๖ ประการนั้น แต่
 อย่างใดอย่างหนึ่งเนื่อง ๆ แล้ว, โรคทรัพย์มีเงิน
 ทองเป็นต้น ที่เกิดขึ้นแล้วแก่บุคคลผู้นั้น ก็
 เลื่อมล้วยหมดสิ้นไปไม่คงอยู่ได้. อนึ่งโรคทรัพย์
 ทั้งหลายที่ยังไม่เกิดขึ้น ก็หาเกิดขึ้นแก่บุคคลผู
 นั้นไม่. . . เพราะเหตุนี้ . . . พระพุทธเจ้าจึง
 ตรัสเหตุ ๖. อย่างนั้นว่า เป็นประตุเหตุเครื่อง

นิมิตหมาย โภคทรัพย์ละเอียดอย่าง ๗ ฉะนั้น

สมเด็จพระผู้มีพระภาคย์เจ้า ตรัสประตู่เหตุ
เครื่องนิมิตหมาย โภคทรัพย์ ๒ อย่างนั้น ได้โดยรูป
ของตนฉนั้นแล้ว, จึงทรงแสดงโทษในความ
ประกอบประตู่เหตุเครื่องนิมิตหมาย โภคทรัพย์ทั้ง ๒ นั้น
อีก ๒ ประการ ๗ โดยพุทธภาษิตพิสดาร .. จะได้
แสดงแต่เนื้อความภอเข้าใจง่าย ๆ, จะได้ละเว้น
โทษนั้นๆ เสียให้ห่างไกลจากสันดาน.

โทษในการดื่มสุราแลเมรัย คือเหต้ำแดนน้ำ
ตาลเมาเป่นต้น มีอยู่ ๒ อย่าง : คือจะมี
ความเลื่อมทรัพย์เพราะกินเหต้ำ เหน้ประจักษ์ไม่

ชาตินี้เป็นโทษที่ ๑, เหล่านั้นจะก่อให้เกิดการทะเลาะ
 ถู้งัดแย้งกันด้วยวาจา แลชกต่อยตีกันด้วยมือ
 แลไม้เป็นต้น จนถึงฆ่าฟันกันด้วยศาสตราอาวุธ
 เป็นที่สุด เป็นโทษที่ ๒, เหล่านั้นบุคคลตีมาแล้ว
 เป็นเหตุจะทำให้เกิดโรคต่างๆ มีโรคใน ๗ ตา เป็นต้น
 เป็นโทษที่ ๓, เหล่านั้นจะทำให้เกิดความไม่มีเกียรติ
 คือจะทำให้ผู้อื่นชาติเตียนได้ เป็นโทษที่ ๔,
 ในโทษที่ ๔ นี้ พระอัญญาจะกะถาจารย์รับลมอ้างว่า
 'จริงอยู่ . คนพาลทั้งหลายตีมาแล้ว, ย่อม
 ตีมารดาบ้าง . ตีบิดาบ้าง . พูดคำไม่ควรจะ
 พูดอื่น ๆ บ้าง . ทำกิจไม่ควรจะทำบ้าง . เพราะ

โทษที่ผู้มารดาบิดาเป็นต้นนั้น ได้ความดีเตียน
 ต้องวาชญาบ้าง ต้องตัดมือตัดเท้าเป็นต้นบ้าง
 คนเมาสุรานั่น ถึงซึ่งความไม่มีเกียรติ ทั้ง
 ในโลมนุษย์โลกเบื้องหน้า. สุรานั่นจึงชื่อว่าทำความ
 ไม่มีเกียรติให้เกิดแก่คนผู้เมาแล้วเหล่านั้น'. ฉะ
 ประการดังนี้.

สุรานั่นแลดองอังกาพพ อันทำความละอาย
 ให้กำเริบ เป็นโทษครบ ๕. ในอัฐฐะกะถา
 ท่านรับลมอ้างว่า 'จริงอยู่ อังกาพพที่จะพึง
 ปานักใจร ๆ เบ็ดไรมิได้ปกปิด ย่อมทูลความ
 ละอายให้กำเริบให้หายไป. เพราะเหตุนี้ พระ

ผู้มีพระภาคย์เจ้าจึงตรัสว่า อังคาพยพที่จะพึง
 ปกบัตินั้น ทำความระอายเป็นกำเรียบ . พวก
 ที่เมาเหล้าแล้ว ย่อมเฝ้าอังคาพยพนั้น ๆ เทียว
 ไป . เพราะเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า
 ‘สุรานันเฝ้าอังคาพยพที่ทำความระอายเป็นกำเรียบ’
 ฉะนี้ .

พระภิกษุจารย์กล่าวว่่า ‘อีกอย่างหนึ่งกรรม
 ที่บุคคลทำแล้วในทีลัน ชื่อกรรมทำความระอายเป็น
 กำเรียบ . . . พวกที่เมาสุรา เมื่อเวลาตบยั้ง
 ไม่เมา . . . ก็ปกบัตกรรมที่ตนทำในทีลันนั้นไว้ได้
 ก่อน , . . ครั้นเวลาเมาแล้ว ก็ขยายทำให้เรา

กฎแก่พวกช่างศึก . เพราะฉะนั้น พระผู้มี
 พระภาคย์เจ้าจึงตรัสว่า “ดูราชนั้นแสดงขยากรรม
 ที่ตนทำไว้ในที่ลับ ให้ปรากฏแก่คนอื่น เช่น
 โทษของสุราประการหนึ่ง ”

ดูราชนั้นทำบุญญาให้เสียกำลังให้เสื่อมไป คือ
 จะทำบุญญาที่รู้ความที่ล้นต้วทั้งปวงมีกรรมเช่นบุญหรือ
 เป็นบาปที่ตนทำไว้เป็นของ ๆ ตนให้เสื่อมไป . อันนี้
 เป็นโทษในการดื่มเหล้าครบ ๖ . โทษในการดื่ม
 เหล้า พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาไว้ ๖ อย่างดังนี้ .

ก็แลในวาระที่แสดงโทษการดื่มสุราแลเมรัยนี้
 พระผู้มีพระภาคย์เจ้า ทรงยกดูราชนั้นตรัสพยาแน

๒

ตัวอย่าง : เพราะฉะนั้น ผู้มีปัญญาพึงรู้ว่า

‘การดื่มเมรัยมีน้ำตาลเมาเป็นต้นที่มีได้ทรงยกขึ้นตรัส

ด้วยนั้น ก็มีโทษ ๒ อย่าง’ เหมือนลฺร

ณะนั้นเกิด.

โทษในการเที่ยวไปตามตรอกตามละแวกบ้าน

ในกลางคืน ๒ อย่าง. คือผู้เที่ยวกลางคืนนั้น ชื่อ

ว่าเพ็ญผู้ไม่คุ้มครองรักษาตนของตน ๑, เป็นผู้ไม่คุ้ม

ครองรักษาบุตรแลภรรยาของตน ๑, เป็นผู้ไม่คุ้ม

ครองรักษาทรัพย์สมบัติของตน ๑, เป็นผู้มั่วรังเกียจ

๑, ความผิดที่คนอื่นทำไว้ในที่นั้น ๆ ก็จะมาลง

รวมอยู่ในผู้ที่เที่ยวกลางคืนนั้น ๑, ผู้เที่ยวกลางคืนนั้น

ได้ชื่อว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดทุกข์มากต่าง ๆ ในเมืองนำ
๑, รวมเป็นโทษในการเที่ยวไปตามตรอกตาม
ละแวกบ้านในกลางคืน ๒ ประการดังนี้.

ลำดับนี้จะได้แสดงโทษ ๒ ประการนั้น โดย
ผู้ที่มีมาในคำภีร์อุระกะถา ในข้อว่า ผู้เที่ยว
กลางคืนนั้น ชื่อว่าเป็นคนไม่คุ้มครองรักษาตน/
ของตน เป็นต้นนั้น, ท่านแสดงความว่า ผู้ที่
เที่ยวกลางคืนผิดเพลา ย่อมเหยียบย่ำหลักต่อแล
ชวากหนาม เป็นต้นบ้าง, ย่อมพญุงพบุลล์ตัวร้าย
 เป็นต้นบ้าง, บางที่ชนที่มีเวรกับตนรู้ว่า, ผู้
เที่ยวกลางคืนนั้นจะไปยังที่นั้น ๆ แลก็เอาดีดุม

คอยจับคอยฆ่าเลียบบ้าง เพราะฉะนั้น ผู้ที่
 เทียวกลางคืน จึงชื่อว่าเป็นคนไม่คุ้มครองรักษา
 ตนของตน. แม้บุตรของผู้เทียวกลางคืนนั้น ก็
 จะกำเริบจิตรคิดว่า 'บิดาของเราเทียวกลางคืน
 เราจะเทียวกลางคืนบ้าง' แม้ภรรยาของผู้ที่เทียว
 กลางคืนนั้น ก็กำเริบจิตรคิดว่า 'สามี
 ของเราเทียวกลางคืน เราจักเทียวกลางคืนบ้าง'
 บุตรธิดาภรรยาของผู้ที่เทียวกลางคืนนั้น ทำ
 ความปราศณาในภายนอกเทียวกลางคืนดังนี้ ก็
 ถึงซึ่งทุกข์แลความฉิบหายไปด้วยอันตระรายต่างๆ."
 เพราะฉะนั้น... ผู้ที่เทียวกลางคืนนั้น จึงชื่อว่

เป็นคนไม่คุ้มครองรักษาบุตรแลภรรยาของตน

ในข้อว่า ผู้ที่เที่ยวกลางคืนนั้นชื่อว่าเป็นคน
ไม่คุ้มครองรักษาทรัพย์สมบัติของตนนั้น, ท่านแสดง

ความว่า “โจรผู้ร้ายทั้งหลาย รู้ว่าบุคคล

ผู้นั้นทิ้งบุตรภรรยาแลชนบวราว ต่างคนต่าง

เที่ยวกลางคืนแล้ว, ก็จะไปเยือนที่เปลี่ยวที่เจ้า

ของไปเที่ยวเดียวไม่มีใครรักษา อยากจะลัก

ทรัพย์เงินทองสิ่งของอันใด ก็ลักทรัพย์สิ่งของ

อันนั้นไปได้ตามใจปรารถนา.” เพราะฉะนั้น ผู้

ที่เที่ยวกลางคืนนั้น ได้ชื่อว่าไม่คุ้มครองรักษาทรัพย์

สมบัติของตน.

ในข้อว่า ผู้ที่เที่ยวกวางคิมเป็นคนน่ารังเกียจนั้น
 ท่านแสดงความเป็นว่า “แม้ในบาปกรรมความผิดที่ชน
 เหล่าอื่นทำไว้ ผู้ใดผู้หนึ่งจะพึงรังเกียจลงศยว่า
 จักเป็นบาปกรรมความผิดอันผู้ที่เที่ยวกวางคิมนี้ ทั้ง
 แลว” ดังนี้

ในข้อว่า ความผิดที่บุคคลอื่นทำไว้ ในที่นั้น ๆ
 ไม่มีในตน ก็จะมีมาลงรวมอยู่ในคนเที่ยวกวางคิม
 นั้น ท่านแสดงความเป็นว่า “ผู้เที่ยวกวางคิม
 นี้ ไปตามประตูเรือนของชนใด ๆ มีใครผู้ร้าย
 ลักขโมยเอาสิ่งของอันใดไปจากเรือนชนผู้นั้น ๆ
 หรือใคร ๆ ประพฤติผิดในภรรยาเถิดิตาของ

ผู้ใด ในเรือของผู้ที่เที่ยวกลางคืนนั้นเที่ยวไปแล้ว

เมื่อเจ้าของเรือหรือใคร ๆ ล้ำคัญ

ว่าคนผู้เที่ยวกลางคืนนั้นทำ จึงกล่าวฟ้องร้อง

ว่า 'ผู้นี้ชะโมยทรัพย์ของข้าพเจ้าไป' หรือ

ว่า 'ผู้นี้ผิดในภรรยาเลศิตาของข้าพเจ้า' ดังนี้

ประเด็น แม้ข้อผิดนั้นไม่มีในผู้ที่เที่ยวกลาง

คืนนั้น ข้อผิดนั้นก็มาลงรวมอยู่ในผู้เที่ยว

กลางคืนนั้น ผู้เที่ยวกลางคืนจะต้องรับเคราะห์

แทนเขา " ฉะนั้น .

ในข้อว่า คนเที่ยวกลางคืนเป็นผู้ก่อให้เกิดทุกข์

มากต่าง ๆ ในเบื้องต้นนั้น ท่านแลดวงความว่า

“ใคร ๆ ไม่อาจจะพรรณนาได้ว่า ‘ทุกข์น้อย
 ของคนที่ยาวกลางคืนนั้นเท่านี้ ๆ ทุกข์ใจของคน
 ยาวกลางคืนนั้นเท่านี้ ๆ’ ใคร ๆ ไม่อาจจะพรรณนา
 ดั่งนี้ได้. โทษที่ผู้ใดผู้หนึ่งจะพึงรังเกียจในบุคคล
 ผู้อื่น ย่อมมาถึงแก่ผู้ที่ยาวกลางคืนนั้นนั่นเทียว.”

คนที่ยาวกลางคืนเป็นผู้ก่อทุกข์มากต่าง ๆ ให้เกิด
 แก่ตนในเบื้องหน้าด้วยประการ ฉะนั้น.

โทษในการที่ยาวกลางคืน ๒ ประการ มี
 เนื้อความท่านพรรณนาไว้ในคำภีร์อัฐฐะกะถา มีนัย
 ดังแสดงมาฉะนี้.

โทษในการพอใจเที่ยวดูเที่ยวฟังมะโตรลพ ๒

๑. ค่อมมีละครคนพื่อนรำที่ไทน์ มักไปดู
 ในที่นั้น ๑, เขาขับร้องที่ไทน์ มักไปฟังในที่
 นั้น ๑, เขาดีดลี้ตีเบ้าเครื่องดนตรีที่ไทน์ มัก
 ไปดูไปฟังในที่นั้น ๑, เขาเล่านิยายมีเรื่องราม
 เกียรติแผ่นดินที่ไทน์ มักเที่ยวไปดูไปฟังในที่นั้น
 ๑, มีเพลงปรบไค้ที่ไทน์ มักเที่ยวไปดูไปฟัง
 ในที่นั้น ๑, เขาดีไทน์ดีตะโพนฆ้องกลองระนาด
 ที่ไทน์ มักพอใจไปดูไปฟังในที่นั้น ๑, ผลม
 เปนโทษในการพอใจเที่ยวดูเที่ยวฟังมะโหรศพ ๒
 อย่างนะนี้.

มีอธิบายในกฎระกะถาวว่า ผู้ที่มีความ

พอใจเที่ยวฟังมะโทรลพนั้น มักเที่ยวแสวงใต้
 ถามว่า ‘เมื่อไรจะมีละคอนพ้องรำที่ไทรนบ้าง’
 ครั้นใต้ถามดังนี้แล้วทราบว่ ละคอนพ้องรำมี
 ณะบ้านหรือนิคมใด ก็เกรียมจะไปดูไปฟังใน
 บ้านหรือนิคมนั้น คิดว่าพຽนี้จะไปดูละคอน
 ก็พวักพวนเกรียมผ้าถุงผ้าห่มแลของหอม เป็นต้นแต่
 ในวันนี้, ขณะที่กระเกรียมอยู่นั้น ก็ป่วย
 การวันไปเปล่าจากประโยชน์, ขณะไปดูเพลิน
 อยู่เล่า ก็ทำวันให้ล่วงไปวันหนึ่งบ้าง, ลองวัน
 ลามวันบ้าง, ผู้ที่เพลินในการดูมะโทรลพเช่นนั้น
 แม้ได้ดูดูชมบริบูรณ์ด้วยน้ำฝน เป็นต้น ถึงการควร

จะโลจะหวานแปดต้น ก็หาได้ทำการโลหวาน
เข้ากล้าพืชพรรณนั้นไม่. โภคทรัพย์ทั้งหลายที่ยัง

ไม่เกิดขึ้นแก่ผู้นั้น ก็หาเกิดขึ้นแก่ผู้นั้นไม่. โจร

ผู้ร้ายทั้งหลายรู้ว่า ผู้เที่ยวตุ้มะ ไทรลพนั้น ไปภายใน

นอก มิได้อยู่ในเรือนของตนแล้ว, . อยากจะ

ลักทรัพย์สิ่งของอันใดในเรือนที่ตนตั้งไว้ไม่ได้ระวัง

รักษา ก็ลักทรัพย์สิ่งของนั้นได้ตามปรารถนา.

โภคทรัพย์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นแล้วแก่ผู้นั้น ก็

ฉิบหายไป เพราะโทษที่ตนมิได้เที่ยวตุ้มะค่อม มิ

ได้เอาใจใส่ระวังทรัพย์." ฉะนั้นทั้ง . . .

แม้โทษในการพอใจตุ้มะ ไทรลพมีคารขันธ์

เปนต้น . ก็มีนัยเหมือนดังพรรณานในกรรเทียบดู
 ละคอนพ้อนรำ ฉะนั้น . โทษในการพอใจดู
 ทั้งมะโหดพ ๒ ประการ มีอธิบายในคัมภีร์
 อัญชะกะถา . ดังวิไลชามาฉะนี้ .

ยังมีคำอาจารย์บางเหล่าพรรณาไว้ว่า “ โทษ
 มักดูจาร์ ๒ ประการนั้น คือเปลือกทรพย์ด้วย
 ค่าของหอมแลดอกไม้ที่จะดูได้ตัดตรงตกแต่งกาย
 ประการ ๑ , เปลือกทรพย์ด้วยหาผ้านุ่มผ้าห่มที่ดีประ
 การ ๑ , เปลือกทรพย์ด้วยชื่อของกินประการ ๑ ,
 เปลือกทรพย์ด้วยให้รางวัลเขาประการ ๑ , ปรวย
 คำนวณเรือนประการ ๑ , ถ้าเปนนหญิงลามีมักหึง

กลับมามีตพเณนนัก ลามีจะตีจะด่าจะได้ทุกข
เมือกลับมามีการ ๑, เปน ๒ ประการ."

คำอาจารย์บางเหล่าดังนี้ ก็ควรจะอนุโลมแก้
โทษในความพอใจเที่ยวดูมะโทรสพได้ประการ ๑

โทษในความประกอบการเล่นเบี้ย เปนที่ตั้ง
แห่งความประมาท พระพุทธเจ้าตรัสไว้ ๒
ประการ, คือต่นเล่นขำณะก็จะให้เกิดเวร ๑,
ต่นแพ้เขาก็ โศกเศร้าถึงทรพัยที่เสีย ไปแล้ว ๑, ความ
เลื่อมทรพัยที่มีอยู่เห็นประจักษ์ ๑, เมือผู้เล่นเบี้ย
ไปแล้วยังโรงลาดที่พิพากษา คำให้การของ
ผู้เล่นเบี้ยนั้นไมช่น ๑, * ผู้เล่นเบี้ยนั้นเป็นคนอื่น

มิตรแฉะเพื่อนปลุกษาตุหมื่นได้ เป็นโทษอย่าง๑,
 เป็นคุณอันญาติผู้ทำการบ่าวสาว ไม่ปรากฏมา
 จะตักแต่่งให้ ด้วยคิดว่า ‘บุรุษบุคคลนี้ เป็น
 มักเลงเล่นเบี้ย ไม่อาจเลี้ยงเมียเลี้ยงลูกได้ เป็น
 โทษอย่าง ๑, โทษในความเป็นมักเลงเล่นเบี้ย
 ๒ อย่างฉะนี้.

ในข้อว่า ผู้เล่นเบี้ยเมื่อชำนาญก็ให้เกิดเวร
 นั้น, พระอัญญาจะกะธากาจารย์แสดงควมว่า ผู้
 ชำนาญนั้นคิดว่าเราชำนาญแล้ว ก็ยอเอาผ้าสังฆก
 หรือยอเอาผ้าพิเศษะของผู้อื่น ขึ้นแพ้นในท่ามกลาง
 ประชุมสน ; ผู้ที่แพ้นนั้นเคืองว่า ผู้ที่ทำการ

ดูหมิ่นเราในท่ามกลางประชุมชนซึ่งเกิด เราจักให้
 ผู้มันล้าเหนียกรู้สำนึกตนต่อภายหลัง , แล้วผูกเวร
 ในผู้ชำนะตนนั้น , ผู้ที่ชำนะยอมให้เกิดเวรด้วย
 ประการฉะนี้ .

ไม่ว่า ผู้เล่นเบี้ยที่ผู้อื่นเขาชำนะตนต้อง
 เสียทรัพย์สินโคกเคี้ยวถึงทรัพย์สินที่เสียไปนั้น , ค่ามแลตั้ง
 ความว่า ผู้ที่ผู้อื่นชำนะแล้วนั้น โคกเคี้ยวถึงผ้า
 พันคี่ชะ หรือผ้าลาภก หรือทรัพย์สินอื่น
 มีเงินทองเปรมต้นของตน ที่ผู้ชำนะยื้อเอาไป
 แล้วนั้น , ผู้ที่แพ้แล้วยอมโคกเคี้ยวถึงทรัพย์สินที่
 เสียไปแล้วนั้นเนื่อง ๆ ด้วยประการฉะนี้ .

ในข้อว่า ผู้เล่นเบี้ยนั้นไปยังโรงพิพากษาคำให้การของผู้นั้นไม่ขึ้นนั้น, ท่านแสดงความจริงว่า เมื่อผู้เล่นเบี้ยนั้น ใคร ๆ อ้างเป็นพะยาน ตระกล่าวการไต่ถามในที่ตัดสินความ คำให้การของผู้นั้นไม่ตั้งอยู่ได้, จะมีผู้กล่าวกันว่า ผู้เป็นนักเลงเล่นเบี้ย อย่าเชื่อถือถ้อยคำของผู้เลย, จะมีผู้กล่าวค้านดังนี้ โดยมาก.

ในข้อว่า คนเป็นนักเลงเล่นเบี้ยนั้น เป็นผู้อันมิตรเลเพื่อนปกุชชาติหมีนไต้้นั้น, ท่านพรรณนาความว่า มิตรเลเพื่อนปกุชชาติทั้งหลาย ว่า กะมิตรที่เขมนักเลงนั้นว่า ตูกรลหาย แม้ท่าน

เป็นคุณบุตรมาเป็นคนเล่นเบี้ย ตัดทำลายตระกูล
 เทียวอยู่ ความประพฤตินี้ไม่สมควรแก่ชาติ
 แลโคตรของท่าน จำเต็มแต่ขึ้นไปท่านอย่าได้ทำ
 อย่างนี้อีกเลย. ผู้นั้นแม้อันมิตรแลเพื่อนปรึกษา
 ว่ากล่าวห้ามปรามแล้วอย่างนั้น ไม่ทำตามถ้อย
 คำของมิตรแลเพื่อนปรึกษาเหล่านั้น. เพราะเหตุ
 นั้น มิตรแลเพื่อนปรึกษาเหล่านั้น ก็ไม่
 ยืนไม่นั่งในที่เดียวกันร่วมกับเพื่อนที่เป็นนักเลง ว่าไม่
 ใต้นั้น. แม้ผู้พิพากษาได้ตามให้เบญพะยานด้วย
 เหตุแห่งเพื่อนที่เป็นนักเลงนั้น มิตรแลเพื่อนปรึกษา
 ภา เหล่านี้ก็ไม่พูดไม่เจรจา, อันนี้เป็นนักเลง

เล่นเบี้ย . เป็นคนอันมิตรแลเพื่อนปฤกษาเก่าดูหมิ่น
ได้ ด้วยประการฉะนี้ .

ในข้อว่า ผู้ที่เป็นนักเลงเล่นเบี้ยนั้น เป็น
คนอันซนที่เป็นใหญ่ในตระกูล ซึ่งจะจัดการ
บ่าวสาว ไม่ปรากฏว่าจะตกแต่งได้ เพราะ
มาคิดเสียว่า ‘ บุษบुकคณั้ เป็นนักเลงเล่น
เบี้ย . ไม่อาจเลี้ยงเมียเลี้ยงลูกได้ ’ ดั่งนั้น , ท่าน
พรรณาคความว่า ‘ ซนผู้ใคร่จะลู่ขอหญิงมาแต่
เรือนอื่นเพื่อชายนั้ ชื่อว่าอ้าวทะกา ผู้
จะนำหญิงมาเพื่อชาย . ซนผู้ใคร่จะให้หญิงใน
เรือนแก่ชายนั้ ชื่ออ้าวทะกา ผู้จะล่งหญิง

'ไปให้.' โดยเนื้อความว่า หมู่ชนทั้งลวงนั้น
 ไม่อยากจะตกแต่งชายที่เป็นนักเลงนั้น เพราะ
 มาคิดว่า 'บุรุษบุคคลนี้เป็นนักเลงเล่นเบี้ย ไม่
 อาจเลี้ยงภรรยาเลี้ยงบุตรได้ ; แม้เราทั้งหลายให้
 ทนึ่งในเรือนแก่ชายนั้นแล้ว, เราทั้งหลายก็จัก
 ต้องเลี้ยงทนึ่งนั้นเอง. แม้ทนึ่งมาแต่เรือนเพื่อ
 ชายนั้นเองแล้ว เราทั้งหลายก็จักต้องเลี้ยงเอง'
 เพราะคิดฉะนั้น จึงไม่อยากจะตกแต่งให้ ; เป็น
 โทษในความครบ ๒ โทษในความไม่ให้นักเลงเล่น
 เบี้ยเป็น ๒ อย่าง ฉะนั้น.

โทษในความคบมิตรที่เป็นบาป ๒ ประการ

คือชนทั้งหลายพวกใดเป็นนักเลงเล่นเบี้ย, พวก
 ใดเป็นนักเลงเข้าขู้, พวกใดเป็นนักเลงเหล้า,
 พวกใดเป็นคนลงชาวเมืองด้วยของปลอม, พวก
 ใดลงด้วยเครื่องลงต่อหน้า, พวกใดทำกรรม
 หนาบร้ายปล้นบ้านปล้นเรือนดีชิงวิ่งราว เป็นต้น. ชน
 ทั้งหลายละพวก ๆ นั้น มาเป็นมิตรเป็นเพื่อน
 ของชนที่คบมิตรเป็นมาป็นนี้. โทษในความคบมิตร
 ที่เป็นมาป็นนี้ ๒ อย่างดังนี้.

ในครั้งพระอัญญาสะถาจารย์พรรณาน่า "คน
 ที่คบมิตรเป็นมาป็นนี้ ย่อมไม่ยินดีด้วยลัดปรีย
 คือบรรพที่มีสัจเจตนาลงบร้าง, ไปหา มาสู่แต่มิตร

เปนบาปเหล่านั้นก็ตายเดียว ตั้งสุกรที่บุคคลประดับ
 ด้วยของหอมแลระเบียบเปนต้น แล้วให้ขึ้นบนที่นอน
 อันประเสริฐ สุกรนั้นคงจะไปหาบ่อคูณะนั้น
 เพราะเหตุนั้น คนที่คบมิตรเปนบาปนั้น ย่อมถึง
 ถึงความวิบัติหายมาก ทั้งในชาตินี้ด้วย ใน
 ชาติหน้าด้วยดังนี้

โทษในการประกอบด้วยความเปนคนเกียจคร้าน
 ๒ อย่าง คือ ผู้เกียจคร้านนั้นอ้างเถิดว่า หน้า
 มัก ไม่ทำการงาน. ในที่นี้พระอุฎฐะกะธา
 ขารย แสดงความว่า “มนุษย์ทั้งหลาย ดิน
 นอนขึ้นแต่เช้า กล่าวชักชวนผู้เกียจคร้านนั้นไป

ทำการงาร. ผู้เกียจคร้านนั้นกล่าวตอบว่า 'ยัง
 หนาวเพียงราวกระดูกจะแตกออกไป ทั่ว
 ทั้งหลายไปก่อนเถิดเราจักรู้ต่อภายหลัง.' มະนุสฺส
 ทั้งหลายเหล่านั้นพากันไปทำการงาร ที่ดินจะ
 ฝังทำ ๆ: การงารของผู้เกียจคร้านนั้นเสื่อมไป.
 ความอ้างหนาวไม่ทำการงารนี้ เป็นโทษอย่าง
 ๑, บุคคลผู้เกียจคร้านนั้นอ้างว่า ร้อนนัก ไม่
 ทำการงาร ๑, อ้างภาคว่าเวลาเย็นนัก ไม่ทำ
 การงาร ๑, อ้างว่ายังเข้านัก ไม่ทำการงาร ๑,
 อ้างความทิวว่า เราทิวเข้านัก ไม่ทำการ
 งาร ๑, อ้างค้ำความอยากน้ำว่า เรากระหายน้ำนัก

ไม่ทำการงาร ๑, รวมเป็น ๒ อย่างฉะนี้.” อัง
 รอนเป็นต้นแล้ว ไม่ทำการงารนี้, ผู้มีปัญญา
 ฟังรู้โดยพิสดาร โดยนัยพระอัญญาจะกะถำจวรย์
 พรรณาแล้ว ในความอ้างหนาวไม่ทำการงารนั้นเกิด

ต่อความในพระบาทว่า “เมื่อผู้ประกอบด้วยความ
 ความเกียจคร้านนั้น มากไปด้วยความอ้างเกิด
 ต่อกิตยการ ไม่ทำมาหากินค้าขายแสวงหาเงิน
 ทองเครื่องเลี้ยงชีวิตอย่างนี้. โภคทรัพย์คือ
 เงินทองเป็นต้น ที่ยังไม่เกิดขึ้น. ก็ทำให้เกิด
 ขึ้นไม่, โภคทรัพย์ของผู้เกียจคร้านนั้นที่เกิดขึ้น
 ขึ้นแล้ว ก็ถึงความสิ้นไปทุกวัน. ๗. โทษ

ในการประกอบด้วยความเกียจคร้าน ๒ ประการ
ดังพรรณนามาฉะนั้น.

• บัณฑิตผู้มีปัญญาแลวงหาความเจริญพึงทราบ
อะบายะมุข ประตุเหตุเครื่องฉิบหายโภคทรัพย์ ๒
ประการฉะนี้แล้ว พึงละเว้นอะบายะมุขนั้นเสีย
ให้ไกลจากสันดาน ด้วยความไม่ประมาทเทอญ.

อะบายะมุขะกะถาจบ

ราคาหนังสือแปลเครื่องเตาเวียน

ขายในกรมศึกษาธิการ

ผู้มีจำหน่ายขายที่เวรบาญชีของ มหาดหลวง	กรมศึกษาธิการในพระบรม		
คานมัลลสารคุณานุคุณ	ราคาเล่มละ	๘	อัฐ
มุลนทบรรพต	ราคาเล่มละ	๓๒	อัฐ
มุลวैयाทวนวักกาค	ราคาเล่มละ	๑๒	อัฐ
บาทวิเศษชากรณีสถระวิภาสที่ ๑	ราคาเล่มละ	๕๐	อัฐ
บาทวิเศษชากรณีสถระวิภาส ๆ ที่ ๒	ราคาเล่มละ	๑	บาท
บาทวิเศษชากรณีสถระวิภาสที่ ๓	ราคาเล่มละ		
มุลปกกรณ เล่ม ๑	ราคาเล่มละ	๓๒	อัฐ
มุลปกกรณ เล่ม ๒	ราคาเล่มละ	๑	บาท
มุลปกกรณ เล่ม ๓	ราคาเล่มละ	๓๒	อัฐ
วาทนัสถระ เล่มใหญ่	ราคาเล่มละ	๑	บาท
วาทนัสถระ เล่มเล็ก	ราคาเล่มละ	๑๖	อัฐ
อักษรประโยค เล่มใหญ่	ราคาเล่มละ	๑	บาท
อักษรประโยค เล่มเล็ก	ราคาเล่มละ	๑๖	อัฐ

หมุดไม้ปักตายหลังแขน ราคาเล่มละ ๑๖ บัญ

หมุดไม้ปักตายหลังข้อน ราคาเล่มละ ๑๖ บัญ

กระดาดสำหรับฝึกเขียนเจดหมายเล่มเด็ก ราคาต่าง ๆ

กระดานชราวนคัลลา ราคาเล่มละ ๑๒ บัญ

ดินสอคัลลา ราคาแท่งละ ๑ พัด

ถ้าผู้ใดจะรับหนังสือแบบเวียนต่าง ๆ ไปจำหน่ายขายให้

เป็นประโยชน์บ้างแล้ว เวรบาณูชของกรมศึกษาธิการ

จะลดราคาให้ตามสมควร

อนึ่งถ้าท่านผู้ใด จะจ้างตีหนังสือพิมพ์เรื่องหนึ่งเรื่อง

ใดก็ดี หรือตัวฎีกาใบเสร็จต่าง ๆ หรือทำใบปรกษ

หรือสมุดฝรั่งอย่างใหญ่อย่างเล็ก เวรบาณูชของกรม

ศึกษาธิการ จะรับทำให้แก่ท่าน ราคาจะเริ่มโดย

สมควรไม่แพงนัก

หนังสือเทศน์

ทรงพระ

กรุณาโปรด

พระราชทานมา

อาตมภาพ

วัด

แขวง

เมือง.

ได้รับแล้ว

ขอพระ

ราชทานถวายพระราชกุศล

ขอถวายพระพร